

“ԹՈՂ ՏՈՒՔԻ ՄԱՆՐ ՏՂՈՅԸ ՈՐ ԻՆՏԻ ԳԱՆ.” ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16.

ՀԱՏՈՐ ԼԴ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1, 1903

ԹԻԻ 9

ՐՈՐՔՈՒՆԷԼ

Կէտը թէ՛ ցամաքային թէ՛ ծովային կենդանիներուն մէջ ամէնէն խոշորն է, և կէտերուն մէջ ալ ամէնէն խոշորն է Րորքուէլը։ Հոս ցուցուածն է Րորքուէլի մէկ տեսակը որ կը կոչուի «ծծուժը յատակ», վասն զի մարմինն ներքին կողմը պայծառ դեղին է։ Մարմինը երբեմն մինչև 150 մնդ դ. ոտք կամ 67 կանգուն երկայնութիւն կ'ունենայ։ Րորքուէլի մեծութեան վրայ գաղափար մը կրնայ առնուիլ բաղդատելով զանիկա պատկերին մէջ անոր քով կայնող մարդուն հետ։

Րորքուէլը քանի մը աւելի վաղը կէտերէ քիչ արժէք ունի, վասն զի իւրը քիչ է բաղդատապէս, և պալէնան, այսինքն բերնին մէջի սև ոտկորը, շատ պղտիկ է։ Նաև շատ ուժեղ է և շատ թեթեւաշարժ, և մեծ արագութեամբ կը լողայ։ Ուստի շատ դժուար է զանիկա սպաննել։ Նաև սպաննելէ ետքը դժուար է ձեռք անցնել զանիկա, վասն զի Րորքուէլը միւս կէտերուն պէս չէ, երբ մեռնի դրեթէ անմիջապէս շուրին տակ կ'իջնայ։ Այս պատճառներով կէտ որսացողները շատ անգամ անոր հետ չեն իյնար, բայց միայն Նորվեգիոյ ծովեզերքին վրայ, ուր անիկա կը սպաննուի թնդանօթէ արձակուած կեռով։ Թնդանօթին կը կապուի զօրաւոր շուան մը, որով կէտը շուրին երեսը կը հանուի ցած շուրին տակ իջնելէն ետքը։

Րորքուէլը մանր ձուկերով կ'ապրի և, ինչպէս կրնանք դատել անոր խոշորութենէն, ահագին ախորժակ ունի։ Անգղիոյ ծովեզերքը երբեմն մեծ նեղութիւն կու տայ ձկնորսներուն, վասն զի մէկ անգամուն կ'ուտէ ուսկանի մէջ անոնց հաւաքած հարիւրաւոր ձուկերը։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕԳՆԱԿԱՆ ՇՈՒՆ ՄԸ Թիւրատէլֆիո շուն մը աւելցուցած է իր ոստիկանական խումբին վրայ։ Այս հաւատարիմ կենդանին, որուն անունն է Բէքս, պաշտօնապէս չէ ճանչցուած թէև, սակայն պատիւներ կամաց իր վրայ առաւ աւելի մեծ ուշիմութիւն պահանջող ուրիշ պարտականութիւններ ալ։

Շունը մինչև հիմա գտած է իբր հինգ հրդեհ ճիշդ ժամանակին, այնպէս որ քանի մը դոյլ ջուր բաւական եղած է բոցերուն աղետալի ծաւալումին առաջը առնելու համար։ Բէքս իր զարմանալի հոտառութեամբ կրակին հոտը կ'առնէ տակաւին անոր ծուխը չերնցած, և գիշերապահին

կ'ընդունի իր հաւատարմութեան և ուշիմութեան համար։ Եթե շուն մըն է Սթ. Բեռնարդոսի շանտեսակէն, Անոր տէրը, գիշերապահ մը, քանի մը տարի առաջ սկսաւ Բէքսը իրեն հետ առնել գիշերային պտոյտներու և հսկողութեան առեն։ Այս կերպով շունը սորվեցաւ գիշերապահին պաշտօնին շրջանակը, և թէ ինչ ընել պէտք է, և հետզհետէ ցուցուց իր կարողութիւնները գտնելու և ազատելու մասին դժբաղդներ որոնք սառելու վտանգին մէջ կը գտնուին ձմեռ գիշերները հոս ու հոն։ Կամաց

կ'իմացնէ վտանգը։ Այս կերպով հազարաւոր ոսկիներ արժող չէնքեր և ստացուածներ ազատած է այրուէէ։

Ոստիկանութեան պաշտօնեաները իրենց գիշերային հսկողութեան միջոցին շատ կը յարգեն այս ազնիւ շան ընկերութիւնը և օգնականութիւնը: Իհրա մասնաւոր ուշիմութիւն մը ստացած է գոյ դռներու շուրջ գտնուած տեղերը հետազոտելու ունէ գէշ բանի հետքերը երևան հանելու համար: Կը նայիս յանկարծ ճամբայ կ'ելլէ առանձին և ետ դառնալով կը քաշէ ոստիկանութեան պաշտօնեային վերարկուէն, և ոյսպէս կը հասկնայ անոր թէ վտանգ մը կամ ոճիր մը կայ: Այս շունը սառելէ աղատած է բազմաթիւ անձեր:

— 3300000 —

ՌՎ. ՀԱՃՅՅՆՆԵՐԻ ԵՆՔ

Ամէն ատեն կարելի չէ զԱստուած հաճեցնել և նոյն ժամանակ գոհ ընել մեր բոլորտիքը գտնուողները: Տր. Գէնթըրթը իր նիւ ետրքէ Պոթլըն ըրած մէկ ճամբորդութեան պատմութիւնը կ'ընէ: Երկաթուղւոյ ընկերութիւնը նոր կանոններ դրած էր անցորդներէն պահանջելու ցուցքներն իրենց տամակները այսինչ գրուէն անցնելէ առաջ, և այս նոր օրէնքը հաճութեամբ չընդունուեցաւ:

Կառախուսմբը մտնել եկող մեծ բազմութիւն մը կար, և ոմանք չէին ուղեր կենալ և փնտուել իրենց տամակները: Անցորդներուն մէջ բաւական տրտունջ կար, և երբ անոնց մեծ մասը դռնէն անցան, մարդ մը ըսաւ դռնապանին, «Դուք հաճելի չէք երևնար այս բազմութեան»: Դռնապանը վեր՝ առաստաղին նայելով, որուն վրեւ վերատեսչին գրասենեակը կը գտնուէր, պատասխանեց, «Ես փոյթ չեմ ընել երբեք հաճելի ըլլալ այս բազմութեան: Իմ բոլոր հոգս այն է որ այդ տեղ գտնուող մարդուն հաճելի ըլլամ»:

Այս պարզ մանրամասնին մէջ շատ բաներ կան ֆրիստօնեային մտածութեան արժանի: Մեր շուրջ գտնուողներուն գովեստը չէ երբեք գլխաւոր բանը վերջապէս: Այն գիտակցութիւնը թէ գոհ կ'ընենք վերն եղող խակը և կը հնազանդինք անոր պատուէրներուն, հաղար անգամ արժէք ունի քան մարդոց հաճոյ ըլլալը:

— 3300000 —

ԱՌՍՏՐԱԼԻԱԿԱՆ ՄՈՂԵՍ ՄԸ

Բնութեան մէջ հետաքրքրաշարժ բաներէն մէկն է ապրող շատ արարածներու իրենց թշնամիներուն դէմ իրենք զիրենք պաշտպանելու կերպը:

Անոնցմէ ոմանք ունին գոյնը ծառի բունին կամ տերեւին զոր անոնք իրենց բնակարան ըրած են, և միայն սուր աչք մը կրնայ որոշել իրենց ներկայութիւնը: Ոմանք ունին իրենց գոյնը փոխելու կարողութիւնը, այնպէս որ ինքզինքնին ճիշդ կը համաձայնեցնեն բոյսերուն կամ հողին գոյնին ուր կը բնակին: Կան շատ թիթեռնիկներ որոնք շատ կը նմանին ծաղիկներու, և դժուարաւ կ'որոշուին անոնցմէ: Նաեւ կան անմիտ միջատներ որոնք շատ կը նմանին ուրիշներու որոնք թռնաւոր խալթոց ունին, և իրենց այս նմանութիւնը զիրենք կը պաշտպանէ: Կարգ մը աւելի խոշոր կենդանիներ կը պաշտպանուին այս կերպով: Անոնք զոլուելի

Ան հետագայ բացատրութիւնները կու տայ ատոր նկատմամբ: Կարթի մը անցուած էր իբրեւ խայծ (եէմ) չորս լիպրա խողու միս, հատ մը բըռնելու համար:

Վայրկեան մը ետքը պղտիկ առաջ նորդը հոն է, յուզմունքէն կը դողայ, քիթը մտնել կը դպնէ, քիչ մը հեռուն կը ցատկէ և նորէն ետ կը դառնայ տարօրինակ և անորոշ կերպերով: Վերջապէս կ'անյայտանայ, վայրկեան մը ետքը նորէն կու գայ, շանաձուկն ալ ետեւէն կամաց կամաց վեր կ'ելլէ խայծին մօտ, կամացուկ մը կռնակին վրայ կը դառնայ, թեթեւ մը ընկղմելով մինչև որ խայծը ճիշդ մտնէ իր բերնին փայլուն խողովին մէջ: Եւ յետոյ երկրորդ ընկերը, որ

և վտանգաւոր երևոյթ ուր ունին, և կը հսկէ անոր շարժումները գրեթէ ուստի ուրիշ կենդանիներ անոնց չեն դպչիր, թէպէտ իրօք անմիտ են: Աւտորալիոյ մողէսը, որ հոս կը ցուցուի, այս տեսակ արարածներուն կարգէն է:

ՇԱՆԱԶՈՒԿԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Հարաւային Ատլանտեանի շանաձուկը, իր սոսկալի աւազներով զինուած, զարմանալի է որ կախում ունի միայն իբր ութ մատնաչափ երկայն ձուկէ մը: Այս ձուկը ճիշդ շանաձուկան տափակ քիթին վրայէն կը լողայ, և ուստի կը կոչուի առաջնորդ ձուկ: Ունի ոսկեգոյն թւեր, ոսկեգոյն եղբրքով զոյգ մը աչք, և կապոյտ ու ոսկեգոյն իրար կտրող շերտեր իր մարմնին վրայ: Գաղտնիք է թէ ինչո՞ւ անիկա առաջնորդ և պահապան ըլլայ շանաձուկին: Բայց փրանք թ. Պըլըն իր մէկ գործին մէջ կը յայտարարէ թէ անիկա անտարակուսելի իրողութիւն է:

և վտանգաւոր երևոյթ ուր ունին, և կը հսկէ անոր շարժումները գրեթէ տեսնուող անձկութիւնով, դեռահաս ըլլալով, լարին վրայ կը յարձակի կը յափշտակէ զանիկա, և խայծը ջուրէն դուրս կ'իյնայ:

Այս տարօրինակ բերեղոյթին մէջ առաջնորդ ձկան անձկութիւնը տեսնել գրեթէ ցաւ կու տայ դիտողին: Կը թուի թէ գիտէ թէ ամէն բան գէշ վիճակի մէջ է, և իր անցուդարձը շանաձուկան և նոր իջուցուած խայծին մէջտեղ, ամառնային փայլակին ցոլքին կը նմանի: Շանաձուկը ատեն մը կը վարանի — խողու մտնել այն խոշոր կտորը շատ հրապուրիչ է — բայց վերջապէս, իբր թէ յանկարծ որոշում մը տալով, ուղղակի նաւուն կողմը կը դիմէ, և կամացուկ մը կը հեռանայ: Անօթութեան անգամ աւելի ոյժ մը հրաւիրած է զանիկա և յաջորդ առաւօտ, արշալոյսին, անիկա կ'երևնայ հանդարտօրէն պառկած՝ ալիքներուն վրայ ծովուն երեսը,

տասնըվեց փոքրիկ շանաձուկներէ շրջապատուած, որոնց մէջ առաջնորդը կը պտըտի կատակերգական ձևով իրրեւ անոնց տէրը: Եւ անոնք, նոր եկողները, ուշադրութիւն չեն տար այն ժրջան, բարեացակամ փոքրիկ արարածին, որ դէպինի նման ցատկելով, կը հաւաքէ այն առոյգ կայտուուն խումբը և շանաձուկան բաց բերնին մէջ կ'առաջնորդէ զանոնք, ապա տանի նաւահանգիստը, զոր անիկա կը պատրաստէ իր ձագերուն համար:

— 333 —

ԱՆՀԱՆԴԱՐՏ ՓՈՔՐԻԿ ՍԵՐՄԸ

«Բան մը կը լսեմ», ըսաւ պղտիկ Սերմը, որ անհանգարտ կ'աճէր մութ հողին մէջ: «Լսածդ անտառին վայրի կենդանիներուն ոտքերուն ձայնն է» ըսաւ Սերմատը, որ փոքրիկ սերմին քովիկը կը կենար: «Անոնք իրենց ձմեռուան թաքստոցներէն և քունէն դուրս ելած են և կը թափառին ու գարունը կը փնտռեն»: «Կ'ուզեմ վեր ելլել և զանոնք տեսնել: հոս ձանձրացած եմ», ըսաւ Սերմը: «Սպասէ, պղտիկ, տակաւին քու գետնէն դուրս ելլելուդ ժամանակը եկած է» ըսաւ Սերմատը: «Ես հիմա սկսած եմ հիւթը վեր զրկել իմ Ծառիս բունին և ոստերուն մէջ»: «Հոտ մը կ'առնեմ», ըսաւ Սերմը, «ի՜նչ անուշ և հաճելի է»: «Ատիկա հողին հոտն է, որ տաքցած է արեւէն և հարաւային մեղմ հովէն», պատասխանեց Սերմատը: «Ես կ'ուզեմ վեր ելլել և տաքնալ արևին մէջ: Հոս շատ ցուրտ և տխուր է, և ա՛լ չեմ կրնար քնանալ», ըսաւ անհամբեր Սերմը: «Բիշ մը սպասէ», ըսաւ Սերմատը, «վասն զի արևը պիտի ծածկուի ձիւնի ամպերուն մէջ, և հովը կը փչէ արեւելքէն: Դուն աւելի ապահով ես գետնին ներքեւ»: Եւ Սերմը ջանաց անգամ մըն ալ քնանալ և երազել անցեալին տարօրինակ և հաճելի բաներուն վրայ: «Կը զգամ թէ կ'աճիմ», գոչեց Սերմը ապշած, քանի մը օր յետոյ: «Ես խռոված և անհանգիստ վիճակի մէջ կը գտնուիմ: Վերը աւելի տեղ կայ», «Այո», պատասխանեց Սերմատը: «Ես տեսայ անգամ մը, երբ իմ ծառս և ես տեղէ մը ուրիշ տեղ տարուեցանք, տեսայ թէ աշխարհ շատ ընդարձակ է: Ըսուեցաւ ինծի թէ անիկա շատ գեղեցիկ է ամառը: Ես երբեք չէի ակնկալեր զանիկա տեսնել, վասն զի իմ տեղս և պարտաւորութիւնս հոս են»: «Բայց ես հոս չեմ կրնար հանգարտ

կենալ», ըսաւ Սերմը, «վասն զի վեր կը հրուիմ ու կը մղուիմ»: «Դեռ քիչ մըն ալ սպասէ», ըսաւ Սերմատը, «վասն զի կեանքին գինին զոր վեր Ծառին մէջ զրկեցի, սառած է անոր երակներուն մէջ»: Եւ Սերմը լռեց ու սպասեց: «Հիմա եկած է դուրս ելլելու ժամանակը», հարցուց հեղութեամբ, քանի մը օրեր ալ անցնելէն ետքը: «Այո», ըսաւ Սերմատը, «կամաց կամաց դէպի վեր ճամբայ բաց քեզի կակուղ հողին մէջէն, և երբ կը զօրանաս և կը զգաս տաք արեւը և անուշիկ հովը, և կը տեսնես իմ գեղեցիկ Ծառս, միտքդ բեր զիս իմ ստորին կացութեանս մէջ: Ես պիտի կարօտնամ քեզ:»

Եւ եռանդուն Սերմը, կէս մը ահաբեկ և կէս մը ուրախ, կոտորեց իր շղթաները գարնան օրերուն մէջ և

եղաւ չքեղ տունիկ մը, պանծալի իր բողբոջներով և ծաղիկներով: Բայց միշտ սիրով կը մտածէր և կը յիշէր ցածը գետնին մէջ գտնուած այն իր խոնարհ բայց իմաստուն բարեկամը:

ՄԻՍ ՄԱՐԻԱ ՈՒԷՍԹ

Մեր դեռահաս ընթերցողներէն ոչ ոք պիտի ճանչնայ այս պատկերը, բայց եթէ անոնք ցուցնեն զանիկա իրենց մեծ հայրերուն կամ մեծ մայրերուն, այդ ծերունիներէն ոմանք պիտի ըսեն թէ հին բարեկամի մը երեսը կը տեսնեն: Միս Ուէսթ կ'պոլիս եկաւ 1852ին Բողոքականաց Սղջկանց դպրոցին Պէպէքէ խառնուրդ փոխադրուելէն անմիջապէս ետքը, Դպրոցին հօգը ստանձնեց Միսիս Էվէրէթի մահէն ետքը: և աւելի ետքը անոր քոյրը եկաւ իրրեւ օգնական:

1853ին Միս Ուէսթ Մարգուան գնաց այն տեղի տղջկանց դպրոցը կազմակերպելու համար: և աւելի յետոյ գնաց Խարբերդ այն տեղ ժամանակաւոր կերպով օգնական ըլլալու: Մենք զանիկա հոն գտանք երբ առաջին անգամ եկանք այս երկիրը, և երբ դեռ քիչ ժամանակ կեցած էինք Խարբերդ, Կիրակի օր մը մէկտեղ այցելեցինք Եղեգի գեղը, և հոն Անգղիերէն քարոզ մը խօսեցանք, զոր Միս Ուէսթ, նստելով կիներուն մէջ, Հայերէնի թարգմանեց: Գրեց զիրք մը Սէր, Խարբերդ անունով, որուն շատ օրինակները ծախուեցան:

Միս Ուէսթ ժամանակ մը աշխատեցաւ Անգղիացի նաւաստիներուն մէջ, նախ Զմիւռնիա յետոյ Կ. պոլիս: Մեռաւ քանի մը տարի առաջ փառիզ, վիրաբուժական գործողութեան մը ենթարկուելէն ետքը:

— 333 —

ԶԻՆԱԿԱՆ «ՆԱԽԱԿՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔ»-Ը

Զինաստանի ամէնէն հետաքրքրական քաղաքներէն մին է Քանթոն, «նաւակներու քաղաք»-ը: Միսիոնարներուն հոս գործելու սկսելէն առաջ, գետի ընակիչներուն տգիտութիւնը և անարգ վիճակը գրեթէ անհաւատալի էր: Հայրերը կը ծախէին իրենց աղջիկները իբրեւ վաճառք, և մէկը ուրիշի մը կեանք չէր ուզեր ազատել, որ չլլայ թէ անոր ճակատագրին խառնուած ըլլայ:

Անգղիերէն թերթի մը թղթակիցը հետագայ շահեկան տեղեկութիւնները կու տայ գետի նաւակներէ մէկուն կեանքին վրայ:

Օր մը երբ Քանթոնի մէջ կը պտըտէինք անոր Եւրոպական ոճով շինուած դարատապիններուն (թէրացա) վրայ, մեր խմբակը մտաւ սամիան (գետանաւ) մը, որ ուղղուեցաւ ջրանցին մէջէն դէպի ծովածոցը: Զրանցին մէկ կողմէ կը տեսնուէր տղմուտ, աղտոտ հին ֆանթոն քաղաքը, և միւս կողմէ՝ լայն դաշտադեմիները Եւրոպական գեղեցիկ գաղութին առջև: Սամիանը կը հովանաւորուէր պամպուէ ծածքով մը, որուն ներքեւ նստանք փսիաթով ծածկուած ցած, փայտէ նստարանի մը վրայ: Տախտակամածին վրայ փսիաթ փռուած էր, և նաւակին մէջ ծայրէ ծայր մաքրութիւն կը փայլէր: Դեռատի աղջիկ մը և անոր մայրը, որ սամիանին նաւաստիներն էին, երկուքն ալ կը թիալարէին և նաւակը կը սահէր ջուրին վրայ հիանալի արագութեամբ: Կ'ապ-

չէինք դիտելով անոնց ճարպիկու-
թիւնը որով նաւակը յառաջ կը մղէ-
ին միւս այնքան նաւակներուն մէջէն,
որոնց մեծ մասը սամփան էին և ու-
րիշ նաւեր վաճառքներով բեռնաւոր-
ուած: Այս վերջիններէն ամէն մէկը
չափ հին ոճով շինուած թնդանօթ-
ներ ունէին և զարապինա կոչուած
հին հրացաններ: Ասիկա նշան էր թէ
ո՛ր աստիճան էր այս ժողովրդին սար-
սափը ծովասպատակներուն երեսէն:

Նաւակին մէջ գտնուող միջին տա-
րիքով կին մը ըսաւ թէ երբեք ցա-
մաքի վրայ ոտք դրած չէր: Ուրիշ
հաղորաւորներու պէս սամփանի մէջ
ծնած ու մեծցած էր, և երբեք փա-
փաք կամ պէտք ունեցած չէր ցամա-
քի վրայ կոխելու: Այլը ջուրի բեռ-
նակիր էր և կը դործէր այն շատ մը
նաւակներէն մէկուն մէջ որոնք մեր
երկու քովերէն կ'անցնէին կը դառ-
նային: Նաև իրենց սեպհականութիւնը
եղող նաւ մը ունէին ծովածոցին մէջ,
որդիները ամուսնացած էին և կը
բնակէին այդ նաւին մէջ, և յաճախ
այցելութեան կու գային իրենց ծնո-
ղաց, որոնց կը ցուցնէին որդիական
այն յարգանքը որ ջինացիներուն յա-
տուկ է:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ ԳՈՒԹ ՅՈՒՅՆԵՒ

Անցեալ օր բնակարանիս պատուհա-
նէն տեսայ գլխովեան գործ մը զոր
պատմելու արժանի կը համարիմ:
Խեղճ ձիւն կը ջանար բաւական ծանր
բեռ մը զառիվայրէ մը վեր քաշել: Այս
միջոցին մարդ մը կ'երթար ազարա-
կի կառք մը նստած, զոր կը քաշէր
զօրաւոր ձի մը: Երբ տեսաւ բեռ-
քաշող միւս ձին, առանց բան մը ը-
սելու փողոցին մէկ կողմը ուղղեց իր
կառքը, վար ցատկեց անկէ, հանեց
իր ձին կառքէն և տարաւ լծեց զա-
նիկա միւս կառքին, և երբ քաղցր
խօսք մը ըսաւ իր ձիուն, աղնիւ կեն-
դանին ուժով մը քաշեց այն ծանր
բեռով կառքը զառիվայրէն վեր և
հարթ գետինին վրայ հանեց: Այնու-
հետեւ հանդարտութեամբ հանեց իր
ձին այդ կառքէն և նորէն լծեց իր
կառքին և իր ճամբան գնաց, իր
թէ բան մը պատահած չէր: Գործը
հինգ տասը վայրկեանէ աւելի չտևեց,
էս սքանչալ մարդուն հանդարտու-
թեան, զուարթամտութեան և արա-
գաշարժութեան վրայ այս գլխու-
թեան գործը կատարած միջոցին:

Ո՛րչափ քիչ են անոնք որ այս մար-

դուն պէս պատրաստ են օգնել նե-
ղութեան մէջ գտնուող մէկուն և ա-
զատել չարչարող խեղճ անխօս կեն-
դանի մը:

ՀԻՆ ԴԻԱՄԸ

Օգը սաստիկ ցուրտ էր, այնքան
ցուրտ որ անոր նմանը տեսնուած չէր
տարիներէ ի վեր: Փոքրիկ մարմ-
նով ծերունի մը, Յովհաննէս, նստած
էր փողոցին անկիւնը իր ձեռքը աղ-
տոտ գլխարկ մը բռնած զոր կ'երկըն-
ցընէր ամէն անցորդի: Անոր երկու
սրունքներն ալ կտրուած էին երկաթ-
ուղիի մը արկածով հինգ տարի ա-
ռաջ: Այս հինգ տարիներու աղքա-
տութեան մէջ մարդուն աշխատասէր
կինը լուացք ընելով պահած էր ըն-
տանիքը: Հիմա կինը հիւանդ պառ-
կած էր և երկու փոքրիկ տղաքը
տունը կը գտնուէին մնած և անօթի,
և Յովհաննէս ստիպուած էր դուրս
ելլել և մօրալ: Այսօր թէև նորէն
նստած էր այդ անկիւնը ուր սովորա-
բար յաջողութիւն կ'ունենար, սակայն
անցորդները քիչ էին, և անոնք ալ
իրենց գործերուն շատ զբաղած ըլլա-
լով՝ կ'անցնէին կ'երթային առանց ու-
ղորմութիւն տալու: Երբ մարդը կը
մտածէր այս բաներուն վրայ, խուժ-
մը զուարթ տղաք եկան, գոլէճի ու-
սանդներ: Երբ մօտեցան, ծերունկ
Յովհաննէսը երկնցուց իր գլխարկը:
Տղոցմէն մին, որ փողոցէն հին ժան-
գոտ ստակ մը գտած էր, զանիկա
անարժէք բան նկատելով ծերունի
Յովհաննէսի գլխարկին մէջ նետեց,
Գիշերը հասաւ և Յովհաննէս իրեն
ողորմութիւն ընդունած՝ քիչիկ մը ըս-
տակով և այն հին դրամով նպարա-
վաճառին գնաց հոն իրեն ստակին
չափով ուտելիք առնելու համար:
Բարի նպարավաճառը հին դրամը
տեսնելով, ըսաւ որ մէյ մը նայի զա-
նիկա: Զանիկա լաւ մը զննելէ ետքը
ըսաւ Յովհաննէսի թէ անիկա էր
Սպանիական հին դրամ մը որ քսան
Անգղ. ոսկի կ'արժէր: Թէև օգը ցուրտ
էր և Յովհաննէս յոգնած, սակայն
գնաց դտաւ այն ստակը իրեն տուող
ուսանողը, և ըսաւ թէ սխալած էր
ան և ստակը ետ տուաւ: Տղան ա-
ռաւ ստակը և յաջորդ օրը զանիկա
տարաւ դրամատուն մը, ուր այսպիսի
բաներ կը գնէին: Տղան զարմացաւ
երբ այն դրամին փոխարէն 20 Անգլ.
ոսկի տրուեցաւ իրեն: Ժամանակ մը
տղան երջանկութիւն զգաց իրեն այդ

դիւտին համար: Բայց յետոյ միտքը
բերաւ ծերունկ մօրացկանը, և վա-
ղեց այն անկիւնը ուր անիկա կը
նստէր սովորաբար: Մարդը հոն նստած
էր և սովորականէն աւելի գէշ վի-
ճակի մէջ կ'երևնար: Բարեսիրտ ու-
սանողը ըսաւ Յովհաննէսի թէ եկած
էր ստակին կէսը իրեն տալու համար:
Ուստի անոր մէջէն 10 ոսկին անոր
տուաւ, և Յովհաննէս անմիջապէս
բժիշկին գնաց և իր հիւանդ կինը
նայելու տարաւ զանիկա: Տասը ոսկին
բաւական եղաւ դեղ գնելու, որով
կինը շուտով առողջացաւ, և տղոցը
հանդերձ և ուտելիք գնելու, նաև
Յովհաննէսի կօշիկներու նորոգութեան
դրամագլուխ ըլլալու: Յովհաննէս հի-
մա ա՛լ չմօրար:

ՅՈՒՆԻՍԻ ՀԱՆՆԵՒՈՒԿԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

1. Դրախտ: 2. Բժիշկ: 3. Էդդն: 4. Կէյլա,
5. Թոյմի: 6. Գետաժ: 7. Իլուէ: 8. Եթէր,
9. Հանէս: 10. Աթէնք:

Լուծեցին, Տէր: Գե: Բ: — Խաչատուր Յ. Ան-
տոնեան: Կարապետ Ս. Աղաճանեան, Անդր: Գ.
— Վարդան Վարդերեսեան:

ՀԱՆՆԵՒՈՒԿ ՍՈՒՐԲ ԳԻՐԲԵՆ

0	.	.	.	.	.	0
.	0	.	.	.	.	0
.	.	0	.	0	.	.
.	.	.	0	.	.	.
.	.	0	.	0	.	.
.	0	.	.	.	0	.
0	.	.	.	.	.	0

1. Հրեայ բարեպաշտ կին մը: 2. Փոքր Ափոյ
եկեղեցիներէն մին: 3. Փղաճառաց մէկ քաղաքը:
4. Գալիլեայի քաղաքներէն մին: 5. Եւան մօլոր-
ցընողը: 6. Ղևտական քաղաք մը: 7. Հերովդէսի
դայեկորդին:

Այս քառուկութիւն մէջ զրոներուն հանդի-
պող գիրերէն կազմուած տրամանկաններն մէկը
վերէն վար ձախէն աջ կը կարդացուի բարեպաշտ
կնոջ մը անունը: Իսկ միւսը վերէն վար աջէն
ձախ կը կարդացուի առաքելի մը անունը:

Տարեկան բուժանորդագին՝ 6 դահ. արծաթ
կանխիկ, ամէն տեղւոյ համար:

Ամերիկայի Միութեան Ընկերութեան կողմէն
Արտօնատէր Զ. Ք. ԿԻՐԵՆ
Տնօրէն—Խմբագիր Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՈՅԱՆԻ
Ֆինանսըլար Եօգուշու, Ամերիգան Խան